

Αθήνα, 14/12/2018

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς : α) Περιβάλλοντος και Ενέργειας και β) Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: «Τελευταία στην ανακύκλωση και πρώτη στις χωματερές η Ελλάδα»

Η διαχείριση των αποβλήτων, στην πλειοψηφία των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πραγματοποιείται πλέον βασιζόμενη στις αρχές της κυκλικής οικονομίας: της αξιοποίησης δηλαδή των αποβλήτων για παραγωγή πρώτων υλών, αλλά και της παραγωγής νέων καινοτόμων και μεγαλύτερης διάρκειας προϊόντων. Την ίδια στιγμή, η Ελλάδα φαίνεται ότι δεν βιάζεται καθόλου να ακολουθήσει τις εξελίξεις, αφού η διαχείριση των αποβλήτων στη χώρα μας μοιάζει να βρίσκεται πολλά χρόνια πίσω.

Συγκεκριμένα, το 85% των αποβλήτων οδηγείται ακόμα σε Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ), τις γνωστές χωματερές. Μόνο το 2016, σε χωματερές κατέληξαν 4.425.000 τόνοι αποβλήτων, από τους συνολικά 5.354.000 τόνους που παρήχθησαν. Συγκριτικά, σε άλλες χώρες της ΕΕ, όπως το Βέλγιο και η Δανία, το ποσοστό αυτό είναι γύρω στο 1%, ενώ στη Γερμανία δεν υπάρχουν πλέον ενεργοί ΧΑΔΑ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τους στόχους που έχει θέσει η ΕΕ, η ποσότητα των αστικών αποβλήτων που καταλήγουν σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων (ΧΥΤΑ) θα πρέπει, μέχρι το 2035, να μην ξεπερνά το 10% της συνολικής ποσότητας των αστικών αποβλήτων που παράγονται.

Το ίδιο απογοητευτικές είναι και οι επιδόσεις της χώρας μας στην ανακύκλωση, αφού το ποσοστό των αποβλήτων που ανακυκλώνεται δεν ξεπερνά το 19% με μέσο όρο ανακύκλωσης στην ΕΕ 40% και ευρωπαϊκό στόχο το 50% μέχρι το 2020. Όσον αφορά στα απόβλητα κατασκευών, από τα οποία είναι πλέον υποχρεωτικό να αφαιρείται και να ανακυκλώνεται κάθε ανακυκλώσιμο υλικό, το ποσοστό στην Ελλάδα είναι μόλις 10% με ευρωπαϊκό στόχο το 70% μέχρι το 2020. Μάλιστα, στις 24/9/2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την «έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης» για τα κράτη μέλη που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν το στόχο για επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση, μετοξύ των οποίων βρίσκεται φυσικά και η χώρα μας.

Πέραν του περιβαλλοντικού προβλήματος από την αναποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων στην Ελλάδα, σαφώς δε μπορούμε να αγνοήσουμε και το οικονομικό κόστος, αφού τα πρόστιμα που έχει κληθεί να πληρώσει, από το 2015 μέχρι σήμερα, λόγω μη συμμόρφωσης με το ενωσιακό δίκαιο, αγγίζουν τα 104.232.715 ευρώ. Από το ποσό αυτό, τα 48,4 εκατ. ευρώ αφορούν σε πρόστιμα για χωματερές, τα 22,98 εκατ. ευρώ πρόστιμα για επικίνδυνα απόβλητα, τα 27,85 εκατ. ευρώ πρόστιμα για αστικά λύματα και τα 5 εκατ. ευρώ ήταν πρόστιμα για τα αστικά λύματα στο Θριάσιο.

Χαρακτηριστικό είναι, επίσης, ότι η Ελλάδα εξακολουθεί να κατέχει την πρώτη θέση στη μη συμμόρφωση με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της ΕΕ (11 υποθέσεις) και τη δεύτερη θέση σε αριθμό ανοιχτών υποθέσεων παραβίασης του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ (27 υποθέσεις). Και είναι φυσικά αυτονόητο ότι, όσο δεν συμμορφώνεται με τις σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες, τα πρόστιμα παραμένουν ή και να αυξάνονται. Όσον αφορά συγκεκριμένα στο θέμα των χωματερών, η χώρα μας θα συνεχίσει να πληρώνει πρόστιμο 40.000 ευρώ το εξάμηνο για κάθε ΧΑΔΑ που δεν έχει κλείσει και αν και τα στοιχεία είναι ελλιπή, αλλά οι ενεργοί ΧΑΔΑ εκτιμώνται γύρω στους 50.

Με βάση όλα τα παραπάνω, ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Πόσοι ΧΑΔΑ είναι ακόμα ενεργοί στην Ελλάδα; Σύμφωνα με ποιο χρονοδιάγραμμα έχει δρομολογηθεί η παύση λειτουργίας τους και πόσοι από αυτούς είναι ενταγμένοι σε πρόγραμμα αποκατάστασης;
2. Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε, ώστε να αποτραπεί ο κίνδυνος μη συμμόρφωσης της Ελλάδας με τους ευρωπαϊκούς στόχους για τη διαχείριση των αποβλήτων και την ανακύκλωση;
3. Πότε θα επιβληθεί στους δήμους το τέλος ταφής απορριμμάτων, το οποίο αναβάλλεται συνεχώς από το 2014, και πότε θα εφαρμοστεί το σύστημα καταβολής τελών ανάλογα με την ποσότητα των απορριπτόμενων αποβλήτων («πληρώνω όσο πετάω»);
4. Σχεδιάζετε να παρέχετε επιπλέον κίνητρα στην τοπική αυτοδιοίκηση και σε επιχειρήσεις που επιτυγχάνουν υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης και διαλογής στην πηγή;
5. Με ποιους τρόπους σκοπεύετε να ευαισθητοποιήσετε και να ενημερώσετε τους πολίτες για τη διαλογή στην πηγή, την επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων, την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Γιώργος Αμυράς – Β' Αθηνών

Σπύρος Δανέλλης – Ηρακλείου

Σπύρος Λυκούδης – Α' Αθηνών

Γιώργος Μαυρωτάς – Αττικής

Γρηγόρης Ψαριανός – Β' Αθηνών